

המשך דבר העורך

הכיצד? אם נשאל אדם 'האם אתה מבין למה יום כיפור מכפר?' יאמר בטח, למה שלא יכפר, אני הרי צם ומתפלל יום שלם, ועוד הולך בלי נעליים... אדם כזה עלול להרגיש שהקב"ה עוד "חייב" למחול לו... אבל אם יאמר שבאמת אינו מבין איך זה מכפר, הרי אפילו שהוא צם ומתפלל, אבל הוא הרי יודע מה זה כל חטא קטן, זה הרי מרידה בריבונו של עולם כביכול, אלא שהתורה אמרה שיום כיפור מכפר, אז זה אכן מכפר לו. זה הפירוש שאצל מי שמרגיש שזה חוק אז זה באמת מכפר. וכל עניין התשובה זהו חוק.

מספרים שאחד מגדולי ישראל בהיותו ילד, לימדו אותו לשחק שחמט. לאחר שתיארו לו את כללי הצעדים של הכלים השונים, אמרו לו שיש כלל יסודי - לאחר שעושים מהלך אין דרך חזרה. אי אפשר להתחרט. אמר: אם כך איני מוכן לשחק במשחק הזה, כי זה לא משחק יהודי. יהודי יודע שגם אם עשה מהלך שגוי ומוטעה, הוא יכול לחזור בתשובה. הקב"ה אמר שמי שחטא יעשה תשובה ויתכפר לו. זהו שכתוב (תהלים קמז, יט): "מִגִּיד דְּבָרָיו לְעֶקֶב", למה? כי "חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל", הקב"ה נתן לנו את ה'תשובה' שהיא דבר לא שכלי, ומדוע עשה זאת? כיוון שגם אנו עושים דברים לא שכליים - "לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בֶּל יִדְעוּם" (שם כ).

שִׁפְטִים - תוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. מצוות מינוי שופטים ושוטרים, ומצוות הדיינים.
- ב. איסור נטיעת אילנות ליד המזבח, ואיסור בניית מצבה.
- ג. איסור הקרבת בעל מום עובר למזבח.
- ד. מצות סקילה לעובד עבודה זרה.
- ה. מצות שאלת הסנהדרין כשיש ספק בהלכה, והריגת דיין הממרה פיהם (שיודע דעת הרוב, ואומר לעשות אחרת).
- ו. מצות מינוי מלך מישראל, ומצוות המלך (ואיסור גאווה).
- ז. איסור לשבט לוי ליטול חלק בביזה ממלחמות, ונחלה בארץ ישראל - ה' הוא נחלתם.
- ח. מתנות כהונה - זרוע לחיים קיבה, תרומה, וראשית הגז.
- ט. מצות סדר משמרות עבודת הכהנים במקדש (וברגל כל המשמרות משמשות בבית המקדש).
- י. איסור לעשות כתועבת הגוים: קסמים, השבעות וכו', ולדרוש אל המת, ולפנות למגלי עתידות וכנגד כל אלה באה המצוה: 'תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ'.
- יא. מצוה לשמוע בקול נביא ה', דיני נביא השקר, ועונשו.
- יב. ערי מקלט לרוצח בשוגג, והריגת רוצח במזיד בבית דין.
- יג. איסור השגת גבול בארץ ישראל (נוסף על איסור גזל).
- יד. מצות עדות, עדים זוממים ועונשם.
- טו. מצוה שלא לירא מפני האויב במלחמה, אלא לבטוח בקב"ה.
- טז. מצוה על הכהן המשוש בשמן המשחה, שידבר אל הנלחמים לפני צאתם למלחמה, וסדר היציאה למלחמה.
- יז. דיני מלחמת מצוה ורשות, שאלת שלום בעת מלחמה, החרמת ז' אומות, ואיסור הפסד והשחתת עץ.
- יח. מצות עגלה ערופה (והמצוה ללוות אורח).

דבר העורך

על הפסוק הראשון בפרשה "שִׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ", כותב ה'קדושת לוי': "שהנה הקדוש ברוך הוא שופט את הכנסת ישראל בבוא יום המשפט בגודל רחמיו וחסדיו. אך צריכין אתערותא דלתתא (התעוררות מלמטה) לעורר את המידה של רחמנות למעלה. ועל ידי מה נתעורר אותו המידה של חסד? כשאנו למטה מתנהגים בחסד ומלמדים זכות על כל איש מישראל לדון לכף זכות, אז על ידי זה גם מלמעלה נתעורר אותו המידה ומלמדים גם עליו וגם על כל זרע ישראל חסדים. ואם כן, האדם מעורר במעשיו שלמטה השער העליון לפתוח שערי חסד להריק ברכה על כל זרע ישראל. וזה שכתוב "שִׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ", רוצה לומר שאתה בעצמך תתקן ותכין המשפט של מעלה על ידי שעריך, דהיינו השערים שלך שאתה עושה ומעורר במעשיך. וזהו "וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפָּט צֶדֶק", רוצה לומר כל איש ילמד את עצמו להתנהג לשפוט את העם משפט צדק, ללמד צדקה וזכות על כל זרע ישראל, ואז האדם מעורר השער של מעלה ועל ידי זה יוצא בדין זכאי במשפט של מעלה, כי 'במידה שאדם מודד מודדין' לו'.

בהקשר לזה ש'במידה שאדם מודד מודדין לו' והיות שאנו כבר נמצאים בימי חודש אלול ותקיעת השופר כבר נשמעת באזננו, כתוב בספר 'עלי ורדים': הגמרא (במסכת ראש השנה טז.) אומרת כי הקב"ה ציווה לתקוע בשופר בראש השנה כדי לערב השטן. מה הביאור בזה? מובא בספר "מנורת הזהב" לרבי זושא מהאניפולי שהנה בתחילת פרשת חוקת "זאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' לְאָמֹר" (במדבר יט, ב) מפרש ברש"י: "שהיו אומות העולם מונין את ישראל מה טעם יש בה וכו' אין לך רשות להרהר אחריה".

לכאורה נראה שזה רע לנו שאין אנו יודעים טעם המצוה ואומות העולם מצערים אותנו בדבר זה, אולם, אומר ר' זושא מהאניפולי שזה לטובתם של ישראל שיש חוק ללא טעם. ומדוע? כי הקב"ה נוהג עם בריותיו 'מידה כנגד מידה' ואמרו חז"ל במדרש (במדבר רבה ט, יא): "כל המידות בטלו ומידה כנגד מידה לא בטלה ובמידה שהאדם מודד בה מודדים לו'".

כאשר אנו שומרים על החוקים של הקב"ה בלי שכל ובלי הבנה - אף הקב"ה נוהג עמנו במידה זו. הוא מצווה עלינו לתקוע בשופר ועל ידי כך מתערבב השטן ואנו נסלחים. באים השטן ואומות העולם ומקטרגים לפני הקב"ה איך עשה עמנו כדבר הזה? ועונה להם: הם שומרים את החוקים שלי בלי הבנה לכן גם אני סולח להם "בלי הבנה". נמצא שהחוקים טובים לישראל ועל כך נאמר בתהלים (פ"א, ד-ה): "תִּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר בִּפְסָה לְיוֹם חִגּוֹנוֹ, כִּי חָק לְיִשְׂרָאֵל הוּא" ושמירת החוקים תעזור לנו כי ע"י זה "משפט לאלקי יעקב" לפי זה יובן הפסוק "וַיִּדְבֹּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן לֵאמֹר זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה" זה חוק, ולמה? "אֲשֶׁר צִוָּה ה' לְאָמֹר" שהקב"ה יוכל לענות לטענות היצר הרע והשטן למה הוא מוחל עוונות ע"י מצות תקיעת שופר, למרות שאין לכך הסבר הגיוני. עכשיו יש לו הסבר: זה נהיה "משפט", כי זו מידה כנגד מידה ובמידה שהאדם מודד כך מודדים לו.

רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל הביא את דברי ה"חתם סופר" בפרשת אחרי מות שמבאר את הנאמר ביום הכיפורים "וְהִיָּתָה זֹאת לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם" (ויקרא ט"ז, י"ד) מדוע כתוב על יום כיפור שזה "חוק"? כי דוקא הידיעה שהכפרה של יום כיפור היא בגדר "חוק" זה מה שמכפר.

"תמים תהיה עם ה' אלוקיך" (י"ח, י"ג) - סיפור

ה'חפץ חיים' מדייק: הכתוב מדגיש 'עם ה' אלוקיך' ללמדנו שעם ה' אלוקיך עליך להיות תמים, אבל עם הבריות - אין אתה צריך להתנהג בתמימות.

מעשה שבאו והתלוננו בני ישיבה לפניו על שאיבדו את הונם כשסוחרים שנתקשרו עמהם הוליכו אותם שולל.

השיבים ה'חפץ חיים': כיוון שהורגלתם כבני ישיבה ללכת בתמימות עם הקב"ה, סברתם בטעות שכן ראוי עם בשר ודם. ברם לא היא, כי הכתוב אומר 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך' עמו דוקא ולא עם בני אדם. [ליקוטים וסיפורים נפלאים]

"ושפטו את העם משפט צדק, לא תכיר פנים ולא תקח שחד" (ט"ז, י"ח-י"ט)

ה'אור החיים' הקדוש עומד על כך, שבפרשת קדושים כשהתורה מצווה לדון לכף זכות, כתוב "בצדק תשפט עמיתך", ועל המשקל הזה היה צריך להיות כתוב כאן, "ושפטו את העם משפט צדק", או משפט בצדק, להיכן נעלמה האות ב"ת.

מבאר ה'אור החיים', כי כאן על המשפט לעמוד בפני עצמו, ורק לכן הוא - צדק, מה שאין כן שם המשפט הוא בצדק.

כלומר, בדיון של ממון בין אדם לחבירו, אם הדיין רוצה להגיע לחקר האמת, ולמשפט צדק הוא חייב שלא לדון את הדין על בעלי הדינים, אלא כנידון בפני עצמו. הוא צריך לחשב את צדדי המשפט כנידון מה יהיה הדין אם אחד יזיק לשני, ולא האם ראובן שהזיק לשמעון הוא חייב או פטור, כי כשמכניסים למשוואה את הנידונים, וחושבים האם שמעון חייב או ראובן פטור, אי אפשר שלא תטה מן הצדק, כי המחשבה על אנשים תמיד מקרבת את הדעת אל אחד יותר מזולתו. ולכן אם רוצים משפט צדק הדיון צריך להיות מופשט, בלי דמויות. זה כל כך, עמוק, וכל כך מחייב, גם את מי שהוא לא דיין. אין לנו אפילו קצה קצהו של מושג כמה משפיעים עלינו, המראה, הלבוש, הסטיגמה, וכדומה.

סיפר הרב צבי גטקר: שמעתי מידיד אישיות מפורסמת, שהפס קול שלו מוכר, כי אחת ממערכת שיעורים ביקשו ממנו להקליט את הפתיחים, כי מחקרים הוכיחו שכאשר הקול מוכר, יש יותר סבלנות להקשיב. עד כדי כך, אם הפתיח יהיה בצליל קול שאנחנו מכירים ואוהבים לשמוע את דבריו, אז יהיה לנו יותר סבלנות להקשיב. כלומר לא משנה בכלל התוכן, אלא הצליל, הניגון, והתחושה שזה גורם.

הנושא של לא לשפוט לפי החיצוניות, צריך חיזוק אצל כל אחד ואחד, וכמו שאומר ה'אור החיים' שהדעת תמיד תהיה נוטה לאחד יותר מלאחר. גם לדיין הכי צדיק ונקי. במשך החיים פוגשים את זה הרבה, אנו מקשיבים לאיזה מגיד שיעור בקו שיעורים, וכל כך נהנים ממנו, ופתאום באיזו שמחה משהוא אומר לנו, אתה רואה את זה שיושב שם בצד שמאל, זה ר' פלוני שאתה מקשיב לשיעוריו, מה?... אני לא מאמין, נגיב לא פעם. זה נשמע מאחורי הטלפון איזה מגיד שיעור נכבד בעל זקן היורד על פי מידותיו, ואיצטלא דרבנן, וכולי, ופתאום הוא ניצב לפנינו, אברך צנום בעל מלבושים סטנדרטיים... אך יש ללמוד מכך, כמה עלינו לשפוט את סביבתנו בצדק, ולא לזלזל באף אדם, משום שהוא נראה לנו "לא מי יודע מה"...

ועל כל אומרת המשנה (אבות ד, כ): "רבי אומר, אל תסתכל בקנקן, אלא במה שיש בו".

"שפטים ושטרים תתן לך בכל שערך" -

הכותרת בעיתון, אות משמים - סיפור

מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל היה שומר על עינו מכל משמר מראיית מראות לא טובים. בצעירותו הוא נאלץ להימלט מליטא לשווייץ כדי להפטר מחובת הגיוס לצבא הליטאי. יחד אתו היה בן עירו, רבי משה סולובייצ'ק. הם נפרדו ממשפחתם ושהו בשווייץ במשך כמה שנים.

זמן קצר לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, עבר הוא את גיל הגיוס, ויכול היה לשוב לעיר הולדתו ולפגוש את בני משפחתו, אותם לא ראה כמה שנים.

הוא עשה את דרכו עם ידידו, רבי משה סולובייצ'ק ובחורים נוספים, אל עבר תחנת הרכבת, כדי לשוב אל בתיהם.

בתחנת הרכבת עמד מוכר עיתונים שמכר את מרכולתו לעוברים ושבים. והנה, למרות שהקפיד לשמור על עינו - צדה את עינו הכותרת של העיתון שהכריזה: "סכנת מלחמה בין גרמניה לרוסיה".

אמר הרב שטיינמן: "אם מן השמים כיוונו אותי לראות את הכותרת הזו, כנראה רצו להזהיר אותי מלשוב הביתה. אני לא נוסע"... חבריו ניסו לשדל אותו: "ממתיאתה מתייחס למה שכתוב בעיתונים"?... אך הוא בשלו: "אם ראיתי - זהו אות מן השמים". מששמע זאת רבי משה סולובייצ'ק, אמר: "אם אינך נוסע - גם אני לא אסע, לא אשאיר אותך לבד".

זמן קצר לאחר מכן פרצה מלחמת העולם השנייה. כל הבחורים ששבו לבתיהם - נספו יחד עם כל משפחותיהם, ה"ד, אך הרב שטיינמן זצ"ל ניצל. כביכול אומר הקב"ה: מי שכל חייו שומר את עינו ונזהר מלהציץ בעיתונים, ביום שיצטרך להציץ בעיתון - אני אכוון אותו לראות את הכותרת, כדי שיינצל. זו לא הכותרת שמצילת חיים - זהו האות משמים". [שש באמרתך]

"צדק צדק תרדף..." (ט"ז, כ)

חותמו של מי היה בצורת מאזניים ומשקלות באמצע

ותחתם הכיתוב 'צדק צדק תרדף'?

בספר 'מאורן של ישראל' (ח"א עמ' תע"ח) הביא תמונה מחותמו של רבי עקיבא איגר זצ"ל, והיה חקוק בו צורת מאזניים ומשקלות באמצע, ותחת הצורה היה כתוב הפסוק 'צדק צדק תרדף'. ואציין עוד חתימה נפלאה נוספת, של רבי אברהם אזולאי זצ"ל (בעל 'חסד לאברהם' מתלמידי רבי חיים ויטאל זצ"ל) שהיה חותם שמו בצורת 'ספינה' לזכר הנס שאירע עמו בספינה כשעלה ממרוקו לארץ ישראל, ובדרכו נטרפה הספינה בלב ים, והוא ניצל מטביעה בדרך נס, ומאז קבע את חתימתו בצורת ספינה. ובפרשת שמיני (ויקרא י"א, ט. אות י"ג) הבאתי אודות חתימות וחותמות נפלאות של גדולי ישראל כמו חתימתם של מלכי בית דוד שהייתה בצורת 'זבוב', חתימתו של האמורא רב שהייתה בצורת 'דג' (כמובא בגיטין פ"א:), חתימתו של בעל 'תרומת הדשן' שהייתה צורת 'אריה', חתימתו של החיד"א שהייתה צורת 'ספינה'. והסיבה לכך שחתמת בית דוד הייתה בצורת 'זבוב', היא על פי מה שמובא ב'מדרש תלפיות' (אות ז' ענף זבובים): 'זבובים שנפלו למים ומתו, אם תשימם בשמש ותשליך אפר מקלה עליהם - חוזרים לחיות, אף על פי שכבר מתו'. נמצא שה'זבוב' אף לאחר שנראה מת - עדיין לא נגמרה חיותו לגמרי, כי עוד יכול לחזור לחיים ע"י שמש ואפר מקלה.

כמו כן מלכות בית דוד אינה נגמרת לעולם, ורק נראית כאילו נגמרה, אבל עתידה לחזור לחיותה, כתפילתנו 'את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח', ויהי רצון שנזכה לכך במהרה בימינו, אמן. [אוצר פלאות התורה]

הקב"ה מתרצה וסולח לבניו אהוביו

ימי חודש אלול קרואים 'ימי רחמים ורצון'. 'רחמים' הם לשון אהבה, כלשון הגמרא (שבת כג): "דרחים רבנן" - שאוהב תלמידי חכמים. ומה פרוש 'רצון'? מה הם 'ימי רצון'? אדם שבר חפץ, בא בעל החפץ אל המזיק ותובע ממנו לקנות לו חפץ חדש או לשלם לו את מלוא הנזק. איך מכריז השלט בחניות לממכר חפצי זכוכית? "שברת - שלמת"... אבל אם המזיק הוא חבר קרוב ואהוב של בעל החפץ, הוא יוותר לו על התשלום המלא, לכל היותר ידרוש ממנו תשלום סמלי. ואם המזיק הוא הבן של בעל החפץ - במקרה כזה הוא יסלח ויוותר לו לגמרי. לכל היותר הוא יעניש אותו באיזשהו ענש חינוכי, כדי שלהבא ידע להיזהר.

מה קרה? מדוע היחס משתנה מאדם לאדם? מה ההבדל ביניהם? פשוט מאוד: טבע הבריות ודרך העולם, שכאשר מדבר באדם קרוב, שרצוי ואהוב עליך, אתה מעלים עין וסולח לו בלבך.

בכל השנה הקב"ה דורש מהאדם תשלום מלא על העבירות. ה'תשלום' הוא על ידי חזרה בתשובה שלמה של החוטא, או על ידי מתן ענש לחוטא כחומרת המעשה. אך ימי חדש אלול הם 'ימי רצון'. בימים הללו בני האדם רצויים לפני ה' והוא דורש מהם תשלום קטן, סמלי, העיקר שמכאן ולהבא יידעו להיזהר ולא לשבור חפצים, למרות חטאי העבר או רצויים אצל הקב"ה. **ערכם של המעשים בחודש אלול רב יותר** אדם נכנס לביתו של חברו ואומר לו: "אני צמא". אומר לו חברו: "בבקשה, גש למטבח, יש במקרר בקבוק מים קרים". האורח אומר לו 'תודה רבה' וממהר לגשת למקרר במטבח כדי להרוות את צמאונו. אך יש מקרה אחר: אדם נכנס לביתו של חברו ואומר לו: "אני צמא". אומר לו חברו: "שב בסלון, אני כבר מגיע"...

כשהאורח יושב בסלון וממתין, חברו יוצא במהירות מן הבית ורץ לקיוסק הקרוב, קונה בקבוק קולה קר וחוזר לביתו, נכנס לסלון ומגיש את הבקבוק לחברו...

במקרה הזה האורח לא יסתפק באמירת 'תודה רבה' נימוסית, הוא ייצא מכליו כדי להודות לו במילים חמות על הטרחה שטרם עברו. הפעולה הזו מקרבת בין השנים ומגבירה את האהבה השוררת ביניהם.

בכל ימות השנה, כשאנו מקיימים מצוות, הקב"ה מעריך את מעשינו ונותן לנו שכר על כל מעשה ומעשה. אולם בחדש אלול הקב"ה מתייחס למעשינו כאלו טרחנו עליהם טרחה מיוחדת, ועל ידי כך אנו רצויים לפניו ואהבתו אלינו מתעצמת.

בימי רצון אלו, ערכה של מצוה 'רגילה' הוא גדול פי כמה וכמה משאר ימות השנה. לכן, השכר שנקבל על מעשינו בחודש אלול רב יותר מכל ימות השנה, כי לפי ערך המצוה - גודל השכר. על כן, בחדש אלול יש סיבה מיוחדת להתאמץ במצוות, להתחזק ביראת שמים ובמידות טובות. [שש באמרתך]

וכתב ה"חיי אדם" לרבי אברהם דאנציג זצ"ל: "באהבת הקדוש ברוך הוא את עמו ישראל, הרבה להיטיב אותנו, וציוונו לשוב לפניו בכל עת שנחטא, ואף שהתשובה טובה בכל עת, מכל מקום, חודש אלול הוא מבחר ומוכן יותר שתקבל תשובתו משאר ימות השנה, לפי שימים אלו הם ימי רצון מעת שנבחרנו לעם, שכשחטאו ישראל בעגל, ונשתברו הלוחות בשבעה עשר בתמוז, ואחרי כן עלה משה והתפלל, ואמר לו הקדוש ברוך הוא: "פסל לך", ונתרצה לתן לו לוחות שניות, ואז עלה בראש חודש אלול, ונשתהה שם עד יום הכפורים, שהיה גמר כפרה.

ומובא בתנא דבי אליהו: ישראל היו נוהגים כל אותם הימים צום ותענית, ויום אחרון שבכולם, דהיינו בעשרה בתשרי, גזרו תענית ולנו בתענית, ולפיכך, נקבע אותו יום, דהיינו יום הכפורים, לכפרה לעולם. ולפי שהיו ימים אלו ימי רצון מאז, לכן בכל שנה ושנה מתעורר עוד הרחמים למעלה, והם ימי רצון"...

שפטים ושטרים תתן לך בכל שערך - מה

אתה עושה - סיפור הכנה ליום הדין

את פרשת שופטים אנו קוראים בתחילת חודש אלול - הזמן הנעלה של בני התורה, תלמידי הישיבות, ואברכי הכוללים, נזר הבריאה. הם שבים מ'בין הזמנים' של הקיץ עם כוחות מחודשים ונכנסים הישר אל תוך האווירה המרוממת של חודש אלול. המיוחדות של 'זמן אלול' היא כפולה - הן מצד היות הימים הללו ימי הכנה ליום הדין הקרב ובא, והן מצד היותם מבוא והכנה לקראת השנה החדשה העומדת בפתח. זה הזמן להכיר לא רק בחשיבות הזמן, אלא גם בחשיבותם של בני התורה ובחשיבותה של הישיבה.

בספר "שש באמרתך" מובא סיפור על ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל: כאשר נסע ראש הישיבה למסע חזוק בחוץ לארץ, הוא התקבל בכבוד מלכים בכל מקום אליו הגיע. תזמורות, דגלים, שורות ולפידים קידמו את פניו. כולם עומדים, שרים ומוחאים כפיים. ההתרגשות בשיאה. כולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים. כך הסתובב בכל העולם.

כאשר הגיע לארצות הברית, במעבר הגבול, פנה אליו הפקיד אשר מתפקידו לתשאל את הנכנסים לארה"ב לסיבת בואם ולמעשיהם, ושאל אותו: 'מה אתה עושה?' - 'אני יושב ולומד תורה', השיב הרב. 'אתה כבר זקן. מה אתה חושב לעשות עם מה שאתה לומד?' חקר הפקיד. - 'אני רק לומד'. השיב הרב. 'כל הזמן לומד?' התפלא הפקיד 'צריך גם לעשות משהו' - 'אני

רק לומד', חזר הרב שטיינמן על דבריו. 'כמה שנים אתה כבר לומד?' 'מקטנות'. השיב הרב. 'אז מה יהיה אתך?' התעקש הפקיד להבין. 'אי אפשר רק ללמוד ולא לעשות בפועל כלום. זה לא מקובל איני יכול להכניס אדם כזה לארצנו'. למשמע הדברים, זלגו דמעות מעיני הרב. מקורביו אשר ליוו אותו, שאלוהו בפליאה: 'על מה ולמה הבכאי? בשנייה אחת אנחנו מסדרים את הכניסה'... ענה הרב ואמר: 'אינכם מבינים. תראו מה הולך מסביב: מטוס פרטי, תזמורת, דגלים, ילדים עומדים בשורות ולפידים בידיהם, כניסה רק לאחמ"ם, רכב צמוד... ופתאום מגיע מישהו ושואל אותי בארבע עיניים: 'רגע, רגע, תסביר לי: תכל'ס, מה אתה עושה?' והמשיך ואמר: 'גיע רגע בו יבוא הקב"ה ושאל כל אחד מאיתנו, בארבע עיניים: 'תגיד לי, מה אתה עושה?' כל אחד יצטרך לעמוד מול השאלה הזו, ועליו להכין לה תשובה, לקבל על עצמו משהו, להשתפר במשהו, לעבוד על מידותיו ועל תאוותיו, ועם זה לבוא לפני השם יתברך.

כמה מתאימים הדברים לימים בהם אנו נמצאים, ימי הדין, הרחמים והסליחות. כל אחד צריך לבוא עם משהו מעשי, ולהציג אותו לפני השם יתברך: 'את זה אני עושה על זה אני עובד בדבר הזה אני יותר טוב יותר'. גם אם הדבר הזה אינו משהו גדול, עצם העובדה שבדבר הזה האדם במציאות מתמדת של השתפרות - הריהו נחשב 'בעל תשובה', בהיותו מצוי במהלך של תשובה, ויזכה משום כך בדין.

הבה ננצל את הימים הללו, ונהיה ב'מהלך של תשובה', וכשישאלו אותנו ב-4 עיניים: "מה עשית" - שתהיה לנו תשובה... ה"מסילת ישרים" אומר: האדם הוא כמו מגנט; כשמניחים שני מגנטים בכיוון הנכון - הם נמשכים אחד אל השני, עד שנדבקים זה בזה. אך כשמניחים אותם הפוך - הם מתרחקים ובורחים זה מזה הבה ניישר כוון, נפנה את פנינו לכיוון הקב"ה, וכך נזכה להימשך אליו ולהדבק בו ולחוש קרבת אלוקים. כי מי שאינו מרגיש קרבת אלוקים - ככל הנראה עומד הפוך, ופניו אינן מופנות לכיוון השכינה... העבודה של חדש אלול היא להסתובב כלפי השכינה, וזה על ידי קבלה אחת של תשובה.

שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שַׁעֲרֶיךָ – קבלה

טובה ליום הדין – סיפור

לכל אדם נתנה היכולת לבחון ולשפוט את עצמו מידי יום, ובתנאי שישים לעצמו "שופטים ושוטרים". מי הם השופטים והשוטרים? אלו הם החושים שיש לאדם: שתי העיניים - חוש הראיה - להסתכל במה שמותר - שמירת העיניים. שתי אוזניים - לשמוע דברים שבקדושה ולהתרחק מלשמוע דברים אסורים כמו לשון הרע. שתי נחיריים - להריח דברים שבקדושה. פה - כל חושיו של האדם עומדים מעל הפה, דהיינו הפה הוא הבסיס לטוב או חלילה לרע, על האדם לעשות השתדלות רבה על מנת להמנע מלעשות את פיו חולין, דהיינו לדבר לשון הרע ורכילות, ולהכניס לפה מאכלות המותרות ולדבר דברים שבקדושה - לימוד תורה, תהלים, תפילות ותשבחות ועוד... אם בכל השנה נמנענו לבקר את עצמו, עלינו לשמור את חושינו בפרט בחודש אלול, וכמו כן עלינו לקבל קבלה כלשהיא ולעמוד בה על מנת לצאת זכאים ביום הדין - ראש השנה.

מספר ראש ישיבת 'קרית מלך' הגאון רבי שלמה קנייבסקי שליט"א: מעשה ששמעתי מפיו של אבי מורי, 'מרן שר התורה' - רבי חיים זצ"ל, שסיפר לי שבדידו הוה עובדא; היה זה לפני כחמישים שנה, כאשר הגיע אל הרב בחור וביקש ללמוד איתו ש"ס במשך שנה. באותן שנים, הרב היה מקדיש לעיתים מזמנו בכדי לסיים ש"ס עם בחורים מסוימים, כמובן, מלבד הקביעות האישיות שלו... אבא זצ"ל התרשם כנראה מרצינותו של המבקש, ניאות, אולם התנה זאת בתנאי קודם למעשה: "אם אתה רוצה ללמוד ש"ס" הוא אמר לו, "אנחנו נקבע זמן, ועליך לעמוד בו בקביעות יום יום בלי תירוצים ובלי הסברים... פשוט להגיע יום יום בזמן הקבוע, וללמוד את מספר הדפים הנדרש האם התנאי מקובל עליך?" שאל, והבחור השיב ואמר: "כעיקרון, התנאי מקובל עליי. אני מתחייב להגיע יום יום, בדיוק בזמן, בלי להחסיר אפילו יום אחד, עד כמה שהדבר תלוי בי. אולם ישנה בעיה... אני מכיר את עצמי, ומניסיוני אני יודע שבכל חורף, במוקדם או במאוחר, פוקדת אותי מחלה המפילה אותי למשכב למשך חודש שלם, בו אינני יכול לצאת מהמיטה על כן, אני רואה מחובתי להודיע, כי לכשתופיע המחלה - לא אוכל להגיע, עד שהיא תחלוף". אבי מורי שמע את דבריו של הבחור, והשיב לו על אתר: "אם אתה מתחייב להגיע יום יום, מבלי להחמיץ אפילו יום אחד - אני מבטיח לך שלא תהיה חולה". ואכן, כך הווה. הבחור קיבל על עצמו להגיע יום-יום, הלימוד המשותף החל, וראו זה פלא: באותה שנה, לראשונה מזה עידן ועידנים, לא חלה הבחור... הוא לא נאלץ לשכב במיטה אפילו יום אחד החורף כולו עבר בבריאות איתנה, והלימוד התנהל בדיוק על פי התכנית. אלא שלקראת סוף החורף, הגיע לארץ אורח נכבד במיוחד: כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר, הרה"ק רבי יואל טייטלבוים זצ"ל היה זה מאורע היסטורי בכל קנה מידה... האדמו"ר לא הגיע לבני ברק אלא לירושלים, אולם בדרכו - הוא תיכנן לעבור בבני ברק, לביקור. במוסדות החסידות שבעיר, ובכוונתו היה לשהות בה כשעתיים. מידענו הבחור, השתוקק לראות את האדמו"ר. אינני יודע האם היתה לו זיקה כלשהי לחסידות סאטמאר, אולם שסתם כך חשקה נפשו לראות שר וגדול בישראל, אולם כאן התעוררה בעיה, השעתיים הללו, בהן התעתד האדמו"ר לשהות בבני ברק - היו בדיוק באותן שעות בהן היתה לו הקביעות ללמוד עם אבא... ובכן, מה עושים? בלית ברירה, בדחילו ורחימו, ניגש הבחור אל אבא, הסביר את הנסיבות, וביקש את רשותו לבטל את הקביעות באופן חד פעמי ויוצא דופן...

אולם הרב סירב: "הלא סיכמנו שהשעה הזו מוקדשת ללימוד, חוק בל יעבור ראיית פני הצדיק, חרף חשיבותה הרבה, אינה מצדיקה ביטול תורה" השיב הרב. אלא שהבחור עדיין לא השתכנע. "רבי אם לא אראה את האדמו"ר כאן, בבני ברק, אצטרך לנסוע לירושלים" טען הבחור. וזאת למודעי, כי באותם הימים, נסיעה לירושלים - היתה מורכבת ביותר, ועלולה היתה לגזול יום שלם... "כלום לא נאמר במקרה מעין זה, כי מוטב לבטל שעה אחת בכדי שלא לאבד שעות רבות"? שאל הבחור, אולם הרב נותר איתן בדעתו: "סיכמנו משהו, וצריך לעמוד בו". למחרת, הבחור לא הגיע. הוא לא עמד בפיתוי, והחליט בכל זאת ללכת לראות את האדמו"ר. ואילו התשובה השמיימת לא אחרה לבוא: כבר למחרת היום הוא נפל למשכב בין כה וכה, לאחר חודש שלם בו הופרה הקביעות, היא כבר לא התחדשה, והבחור החמיץ את ההזדמנות לסיים את הש"ס בשנה עם הרב. יהיה מי שיטען, שמדובר ב'מופת' של אבי מורי... אולם ברור שלא זה ההסבר ההסבר פשוט הרבה יותר... ישנה הנהגה של דרך הטבע. בחור שנופל למשכב מדי שנה, יכול, בדרך הטבע, לצפות לכך שגם בשנה זו הוא יחלה. אלא אם כן הוא מקריב משהו אם הוא מחייב את עצמו בקביעות בל תימוט, ואינו מבטל אותה בשום אופן, גם כאשר עליו לבטל את רצונו מפניה - משמים ינהגו עמו בהנהגה שונה, הנהגה ששייכת לקובעי עיתים... הנה כי כן, זה כוחה של קביעות עיתים. כוח סגולי, שביכולתו לחולל פלאות.

הבה נאמץ אף אנו את הכוח הזה. נתחזק לקבוע זמן, שיהיה מוקדש כל כולו לריבוננו של עולם, בקביעות בל תימוט, ולו בכדי שכאשר ישאלונו לאחר מאה ועשרים אם קבענו עיתים לתורה - נוכל להשיב בחיוב. כפי שהזכרנו, בתחילה, זה לא יהיה קל. זה עשוי להיות אפילו קשה. היצר לא יעמוד מנגד, כאשר יזהה שאנו עומדים לחטוף הזדמנות מופלאה כל כך. אולם לאחר שאנו נוכיח שבכוונתנו באמת לעמוד בקביעות שלנו, ושאנו מוכנים גם להקריב ולהתאמץ לשם כך - אין ספק שנוכח לסייעתא דשמיא מופלאה, מעל ומעבר לדרך הטבע!

בברכת התורה

"לְאֶדָם מַעֲרָכִי לֵב וְחַה' מַעֲנָה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת
מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה זצ"ל מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל נפתלי בן רחל: אברהם בן שמחה: גורלי בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רחל בת שמעון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כחון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר (יוצר תמונות AI). אלעזר בן שמחה
זיווג הגון: ג'מי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זהבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואה:

אחרון בן חנה: משה בן חנה
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוויל בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה
רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושושנה בנות תורן יפה: תהילה בת סיון

לזרע של קימא:

יהודה ויקטוריה יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס
ויקטוריה תקוה בת רינה: דניאלה בת עפרה
מאיר יעקב בן רחל: הילה בת ישראלה
אשר בת אורנה: מירי בת סוזן

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים